

Súd: Okresný súd Rožňava
Spisová značka: 8P/110/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7823201390
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Dušáková
ECLI: ECLI:SK:OSRV:2023:7823201390.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rožňava sudkyňou JUDr. Jarmilou Dušákovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom trvale C., D. XXX/XXX, t. č. C., D. XXX/XXX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredím práce sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce sociálnych vecí a rodiny E., F. XXX, XXX XX E., dieťa rodičov - matky G. B. E. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom C., D. XXX/XXX a nebohého otca, v konaní na návrh navrhovateľa G. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C., D. XXX/XXX, na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Okresný súd Rožňava z v e r u j e maloletú A. B., nar. XX. XX. XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti G. B., nar. XX. XX. XXXX, ktorý bude oprávnený a povinný vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú v rovnakom rozsahu v akom ju vykonávajú rodičia a právo zastupovať maloletú a spravovať jej majetok bude mať iba v bežných veciach.

II. Súd z a v ä z u j e matku G. B., nar. XX. XX. XXXX prispievať na výživu maloletej A. mesačne sumou rovnajúcou sa 30 % zo životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa, určené Zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v platnom znení, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny E., počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

III. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Predmetom tohto konania je zverenie maloletej A. B., nar. XX. XX. XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti jej brata G. B. a určenie vyživovacej povinnosti na maloletú zo strany matky.

2. Navrhovateľ – brat maloletej svoj návrh doručený tunajšiemu súdu dňa 16. 06. 2023 dôvodil tým, že matka maloletej vycestovala za prácou do zahraničia a starostlivosť o jeho sestru prenechala na tetu, ktorá však starostlivosť o maloletú nezvládala. Navrhovateľ tiež uviedol, že sa rozhodol vrátiť zo zahraničia, aby sa mohol postarať o svoju sestru, ktorá už dlhší čas býva u neho a jeho družky, kde má maloletá zabezpečené vyhovujúce podmienky, má vlastnú izbu a zlepšila sa jej aj školská dochádzka. S maloletou má vybudovaný dobrý vzťah a preto má záujem sa o ňu naďalej starať.

3. Uznesením tunajšieho súdu sp.zn. 8P/110/2023 – 12 zo dňa 11.07.2023 súd ustanovil maloletej kolízneho opatrovníka Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce sociálnych vecí a rodiny, na zastupovanie v tomto konaní.

4. Súd sa oboznámil s dôkaznými listinami, ktoré sú súčasťou spisu – rodným listom maloletej, správou sociálnej poisťovne, správou mesta C., správou spojenej školy C., správou od Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, ospravedlnením matky, ako aj ďalšími listinami, ktoré sú súčasťou spisu.

5. Súd pojednával v neprítomnosti matky, ktorá svoju neúčast' na pojednávaní písomne ospravedlnila.

6. Na pojednávaní konanom dňa 27.07.2023 navrhovateľ – brat maloletej uviedol, že trvá na podanom návrhu a domáha sa zverenia maloletej do jeho osobnej starostlivosti, ktorú má v starostlivosti vyše roka. Maloletá bola doposiaľ u jeho tety, maminej sestry, ale tam nebolo o ňu riadne postarané, nemala zabezpečené ani základné potreby, ani vlastnú posteľ. Keď kúpil dom v C., jeho sestra chcela ísť bývať ku nemu s čím on súhlasil a súhlasila s tým aj jeho družka. Toho času kúpili rodinný dom v A. 3-izbový s kuchyňou aj kúpeľňou, s dvorom a záhradou, kde býva s družkou a s maloletou sestrou, ktorej sa tam páči. Jeho družka má s maloletou dobrý vzťah, stará sa o ňu a pomáha jej s učením. Sestra navštevovala špeciálnu školu v C. a od septembra by mala chodiť do školy v A.. Matka sestru navštevuje raz do mesiaca prípadne raz za dva mesiace. Na výživu doposiaľ neprispievala, ale sirotské na ktoré má sestra nárok jej posielala a to v sume 100,- eur mesačne. Momentálne nepracuje, doteraz pracoval na pile v C. a mesačne zarobil okolo 500,- eur. Má záujem si hľadať novú prácu, rovnako aj jeho družka má záujem o prácu. Príjem toho času majú z jeho brigádnickej činnosti. Výdavky na maloletú pozostávajú hlavne zo stravy okolo 150,- eur mesačne, ošatenie, obuv, hygienické potreby okolo 70,- eur mesačne, školské potreby zatiaľ nevie vyčíslieť.

7. Na predmetnom pojednávaní kolízny opatrovník uviedol, že vzhľadom na prevedené dokazovanie navrhol návrhu navrhovateľa vyhovieť a zveriť maloletú A. B. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa a matku G. B. zaviazať k vyživovacej povinnosti v zákonom stanovenom minimálnom rozsahu na účet ÚPSVaR E. počnúc od právoplatnosti rozsudku.

8. Zo správy Sociálnej poisťovne, pobočka E. zo dňa 17.07.2023 vyplýva, že navrhovateľ ani matka maloletej nepoberajú dávku v nezamestnanosti ani dávky nemocenského poistenia.

9. Zo správy mesta C. zo dňa 18.07.2023 vyplýva, že navrhovateľ je toho času nezamestnaný, po návrate zo zahraničia, nepoberajúci žiadne štátne dávky. Žije s družkou I. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XXX, XXX XX C., toho času taktiež nezamestnaná, po návrate zo zahraničia, nepoberajúca žiadne štátne dávky. V spoločnej domácnosti s nimi žije ešte sestra G. B. - maloletá A. B., nar. XX. XX. XXXX, žiačka 4. ročníka Spojenej školy v C.. Maloletá A. má v rodine brata veľmi dobre zabezpečenú starostlivosť, má zabezpečené vyhovujúce podmienky na bývanie a fungovanie. Odkedy býva v rodine brata jej školská dochádzka sa zlepšila, pravidelne navštevuje školské zariadenie, nemá zaznamenané vymeškané neospravedlnené hodiny z vyučovania. Jej triedna učiteľka vyjadrila všeobecnú spokojnosť a zlepšenie. Rodina býva v rodinnom dome štandardným vybavením domácnosť 2 + 1 ako i kúpeľňa a sociálne zariadenie. Domácnosť zabezpečená prístupom k pitnej vode a elektrickej energii. G. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D. XXX, XXX XX C., sa na tejto adrese však nezdržiava. Toho času prebýva na adrese J. XX, XXX XX C. u svojho priateľa B. H., nar. XX. XX. XXXX. G. B. je nezamestnaná, často odchádza za prácou do zahraničia vždy na určité časové obdobie, a to opakovane. G. B. bola riešená Mestskou políciou C. dňa 18.3.2023 – v zmysle porušenia § 2 ods. 2/ Zákona č. 219/1996 a bola jej uložená pokuta.

10. Zo správy K. F. C. je zrejmé, že maloletá A. B. bola v školskom roku 2022/2023 žiačkou 4. ročníka Špeciálnej základnej školy v C.. Má ukončený 6. rok povinnej školskej dochádzky. Do špeciálnej školy bola priradená zo Základnej školy v C. a špeciálnu školu navštevuje od 1.9.2022. Dochádzka žiačky počas celého roka bola dobrá. Vymeškala iba niekoľko dní a to z dôvodu choroby. Jej vyučovacie výsledky sú veľmi dobré. Na vysvedčení mala samé jednotky. Na hodinách je sústredená, snaživá a zručná. Rada kreslí. Zapojila sa do niekoľkých výtvarných projektov v škole. Jej správanie v škole je dobré. Správa sa slušne k učiteľom aj spolužiakom. Do školy chodíva vždy upravená a čistá.

11. Z potvrdenia Sociálnej poisťovne, pobočka E. je zrejmé, že matka maloletej G. B. je poberateľkou vdovského dôchodku vo výške 143,60,- eur mesačne a sirotského dôchodku vo výške 183,80,- eur mesačne.

12. Zo správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny E., súd zistil, že maloleté dieťa A. B., nar. XX. XX. XXXX pochádza zo vzťahu matky G. B., nar. XX. XX. XXXX a otca A. B., nar. XX. XX. XXXX a zomrelého XX.XX.XXXX. Z uvedeného pomeru pochádza aj mal. G. B., nar. XX. XX. XXXX. Dňa 19.07.2023 bolo

vykonané šetrenie pomerov na adrese pobytu navrhovateľa G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX, C.. Na adrese pobytu sa nachádzal obyvateľ rodinného domu, ktorý uviedol, že pán G. B. už na uvedenej adrese nebyva a že sa odsťahoval s rodinou do A.. Pán B. býval na adrese D. XXX, C.. V domácnosti navrhovateľa bolo vykonané šetrenie pomerov pred podaním návrhu na NOS zamestnancami TSP Dobšiná. Rodinný dom bol prerobný, kuchyňa bola renovovaná, mal. A. B. mala vlastnú izbu. Následne TSP C. kontaktovalo tunajšie oddelenie SPODaSK a uviedlo, že rodina pána G. B. sa spolu s mal. A. B. presťahovala do Obce A.. Matka maloletého dieťaťa G. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D. XXX, C. sa toho času nachádza v zahraničí, kam odcestovala za prácou. Matka sa dlhodobo zdržiava v zahraničí, po návrate sa zdržiava v domácnosti svojho súčasného partnera B. H. na J. L. M. XX, C..

13. Podľa ustanovenia § 44 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

14. Podľa ustanovenia § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

15. Podľa ustanovenia § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

16. Podľa ustanovenia § 45 ods. 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

17. Podľa ustanovenia § 45 ods. 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

18. Podľa ustanovenia § 45 ods. 5 Zákona o rodine, na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

19. Podľa ustanovenia § 45 ods. 6 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

20. Podľa ustanovenia § 45 ods. 7 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

21. Podľa ustanovenia § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny; po dovŕšení plnoletosti dieťaťa sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu. Ak je osobou, ktorej je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa podľa § 45 ods. 2 druhej vety, súd rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

22. Podľa ustanovenia § 45 ods. 9 Zákona o rodine, súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

23. Podľa ustanovenia § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

24. Podľa ustanovenia § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

25. Podľa ustanovenia § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

26. Podľa ustanovenia § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

27. Podľa ustanovenia § 363 zákona č. 161/2015 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

28. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámil sa s listinnými dôkazmi, a to súdom vyžiadanými správami. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania a zistenia skutkového stavu súd konštatuje, že bude v záujme maloletého dieťaťa, aby bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľa – brata maloletej, ktorý má vytvorené vhodné podmienky pre jej výchovu a starostlivosť, kým matka sa na starostlivosti o maloletú vôbec nepodieľa. Matka vycestovala za prácou do zahraničia a s maloletou sa stretáva len zriedka. Zároveň súd konštatuje, že navrhovateľ – brat maloletej spĺňa predpoklady na vykonávanie náhradnej osobnej starostlivosti, podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine. Svoju schopnosť riadne sa postarať o maloletú preukázal aj faktickým výkonom osobnej starostlivosti o maloletú, ktorú vykonával doposiaľ.

29. Podľa § 2 písm. c) Zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm 99,56 eura mesačne, ak ide 1. o zaopatrené nepľnoleté dieťa, 2. o nezaopatrené dieťa.

30. Súd zároveň zaviazal matku maloletej prispievať na výživu maloletej v sume rovnajúcej sa 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa osobitne, určené Zákomom č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v platnom znení.

31. Bežné výživné od právoplatnosti rozsudku, t.j. počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti až do dovŕšenia plnoletosti maloletého dieťaťa bude matka maloletého dieťaťa poukazovať, v zmysle ustanovenia § 45 ods. 8 Zákona o rodine, na účet Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny E.. Navrhovateľ bude mať následne nárok na príspevok podľa ustanovenia § 6 Zákona č. 627/2005 Z. z. o príspevkoch na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa.

32. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 Zákona č. 161/2015 Z.z., Civilný mimosporový poriadok tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní od doručenia v troch vyhotoveniach, ktoré sa podáva na Okresný súd Rožňava a o odvolaní rozhodne Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1, 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, jeho podpísania a uvedenia spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sanapáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP). V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy (§ 63 CMP).

Podľa § 376 CMP, ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa z. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Účastník, ktorý sa vzdal práva podať odvolanie, účinné odvolanie voči rozsudku podať nemôže.